

Sygn. akt IV U 895/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2013r.

Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Augustyniak

Protokolant: st. protokolant sądowy Agnieszka Przystupa

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2013r. we Włocławku na rozprawie

sprawy M. W.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o rentę rodzinną

na skutek odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 20 września 2012r. znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt IVU 895/12

UZASADNIENIE

M. W. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 września 2012roku odmawiającej przyznania prawa od renty rodzinnej po zmarłym w dniu 26 czerwca 2012r. ojcu C. W..

W przedłożonym odwołaniu wnioskodawca kwestionował ustaloną przez organ rentowy datę powstania niezdolności do pracy ojca. W ocenie M. W. jego ojciec był osobą niezdolną do pracy przed ukończeniem 20 roku życia i przed ustaniem okresu ubezpieczenia, tj. przed 23.09.1995r. albowiem był uzależniony od alkoholu i miał problemu psychiczne. Odwołujący choroby psychicznej ojca upatrywał w jego agresywnym zachowaniu do żony, powodowaniu licznych kłótni. Zdaniem wnioskodawcy o niezdolności do pracy C. W. świadczą również zwolnienia lekarskie z lat 1988-1991 podczas których był zatrudniony w ówczesnej (...) Spółdzielni (...) w L., będące de facto podstawą zwolnienia ojca z pracy.

M. W. nadmienił również, że w trakcie nauki szkolnej zachorował na schizofrenię paranoidalną, która spowodowała, że wycofał się z życia społecznego i nie potrafi funkcjonować w społeczeństwie.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych podtrzymał całkowicie zaskarżoną decyzję i wniósł o oddalenie odwołania.

Ustosunkowując się do zarzutów wskazanych w przedłożonym odwołaniu organ rentowy wskazał, iż zmarły C. W. w chwili śmierci nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty, nie spełniał również warunków wymaganych do uzyskania jednego z tych świadczeń. Pozwany nadmienił, że w dniu 10 kwietnia 2012r. ojciec wnioskodawcy składał

wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Ustalono wówczas datę powstania niezdolności do pracy po 23 marca 1997r. w związku z czym przy tak ustalonej dacie niezdolność do pracy przyjęto datę zgłoszenia wniosku. Organ rentowy podkreślił, że w 10-leciu ustalonym na datę zgłoszenia wniosku tj. od 10.04.2002r. do 09.04.2012r. zmarły nie legitymował się żadnymi okresami składkowymi i nieskładkowymi. Do dnia 23.09.1995r. pozostawał w ubezpieczeniu. Łączny staż ubezpieczonego wyniósł 8 lat, 1 miesiąc.

Przytaczając treść art. 65, art. 68 i art. 129 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) organ rentowy uznał zaskarżoną decyzję za zasadną.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

C. W. i A. S. w dniu 21 listopada 1987r. zawarli związek małżeński.

W dniu 21 kwietnia 1988r. z niniejszego związku narodził się syn M. W..

Dowód: odpis skrócony aktu urodzenia k. 8 akt organu rentowego plik dot. renty rodzinnej.

Dnia 10 kwietnia 2012r. C. W. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Badający ówczesnie ojca wnioskodawcy lekarz orzecznik ZUS wskazał, że był on niezdolny do pracy do dnia 31 maja 2014r. Jako datę powstania całkowitej niezdolności do pracy wskazano po 23 marca 1997r.

Dowód: wniosek k. 1-3, orzeczenie k. 33 akt organu rentowego plik dot. renty z tytułu niezdolności do pracy.

C. W. zmarł (...).

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu k. 9 akt organu rentowego plik dot. renty rodzinnej.

W dniu 16 lipca 2012r. M. W. złożył w organie rentowym wniosek o rentę rodzinną po zmarłym ojcu.

Dowód: wniosek k. 1-5 akt organu rentowego plik dot. renty rodzinnej.

Orzeczeniem z dnia 29 sierpnia 2012r. Lekarz Orzecznik ZUS uznał C. W. za osobę całkowicie niezdolną do pracy do 31.08.2014r. data powstania całkowitej niezdolności została ustalona na przed 27.04.2007r.

Dowód: orzeczenie k. 14 akt organu rentowego plik dot. renty rodzinnej.

Mając na uwadze poczynione ustalenia organ rentowy w dniu 20 września 2012 roku wydał decyzję odmawiającą M. W. prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu C. W. ponieważ zmarły w chwili śmierci nie spełniał warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy tj. nie posiadał wymaganego 5 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w 10-leciu przypadającym na datę zgonu. Nadto od ostatniego ubezpieczenia do chwili śmierci minęło więcej niż 18 miesięcy.

Dowód: decyzja k. 17 akt organu rentowego plik dot. renty rodzinnej.

Przyczyny psychiatryczne czyniły ojca wnioskodawcy osobą częściowo niezdolną do pracy od dnia konsultacji psychiatrycznej i psychologicznej tj. 22.11.2011r. Z powodu schorzeń pulmonologicznych C. W. był całkowicie niezdolny do pracy od dnia 12 stycznia 2008r. kiedy to stwierdzono u ojca wnioskodawcy przewlekłą lekooporną gruźlicę płuc.

Dowód: opinia k. 76-77, k. 88 akt sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego albowiem żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ich autentyczności. W ocenie Sądu brak było przesłanek by odmówić im przymiotu wiarygodności. Na podstawie owych dokumentów Sąd meriti ustalił datę zawarcia związku małżeńskiego rodziców wnioskodawcy, jego datę urodzin oraz datę zgonu ojca. Nadto Sąd odtworzył poprzedzające zgon C. W. starania poczynione celem uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ustalenia natomiast dotyczące kluczowej dla sprawy kwestii zostały poczynione na podstawie sporządzonych w sprawie opinii biegłego psychiatry z dnia 23 kwietnia 2013r. oraz opinii biegłego pulmonologa z dnia 18 czerwca 2013r. Bliższa analiza wniosków zawartych, jak i ich wpływ na podjęte w sprawie rozstrzygnięcie zostanie poczyniona w dalszej części rozważań.

Pozostając w sferze oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nadmienić należy, że Sąd nie analizował dokumentacji zawodowej C. W. albowiem wnioskodawca wskazał, iż nie kwestionuje wyliczeń dokonanych w owej kwestii przez pozwany organ rentowy. Poza sporem leżała również okoliczność stanu zdrowia wnioskodawcy, gdyż organ rentowy potwierdził, że jest on osobą całkowicie niezdolną do pracy, której to niezdolność powstała w okresie pobierania nauki. Niniejsze potwierdza również fakt pobierania przez M. W. renty socjalnej, której warunkiem uzyskania jest stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy wywołanej schorzeniem powstałym w okresie pobierania nauki.

Przechodząc natomiast do merytorycznej oceny odwołania wnioskodawcy wskazać należy, iż było one bezzasadne w związku z czym podlegało oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, iż M. W. bez wątpienia jest osobą uprawnioną do renty rodzinnej po ojcu. Zgodnie bowiem z art. 67 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009, Nr 153, poz. 1227 ze zm) do renty rodzinnej uprawnione są dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione.

Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2 (art. 68 cytowanej ustawy).

Aby jednak uprawniony członek rodziny uzyskał prawo do renty rodzinnej osoba, po której dochodzone jej przedmiotowe świadczenie musiałaby mieć w chwili śmierci ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniać warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się zgodnie z treścią art. 65 ust. 2 cytowanej ustawy, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

W sprawie bezspornym jest, iż w chwili śmierci C. W. nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty, należy zatem rozważyć czy spełniał warunki wymagane do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Podniesioną kwestię regulują art. 57 i 58 powołanej powyżej ustawy. Zgodnie z treścią art. 57 renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3)niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

W treści art. 58 ust. sprecyzowano, iż warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1)1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2)2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3)3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4)4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5)5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Odnośnie zaś daty ustalenia powstania niezdolności do pracy ustawodawca uregulował, iż jeśli nie ma możliwości ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, natomiast ustalono okres, w którym niezdolność do pracy powstała, za datę powstania niezdolności przyjmuje się datę końcową tego okresu. Jeżeli nie ma możliwości ustalenia ani daty, ani okresu powstania niezdolności do pracy, za datę powstania niezdolności przyjmuje się datę zgłoszenia wniosku o świadczenie.

Przenosząc powyższą regulację na kanwę rozpoznawanej sprawy podkreślić należy, że dla rozstrzygnięcia kluczowym było ustalenie czy już wcześniej przed datą zgonu tj. 26 czerwca 2012r. C. W. był osobą niezdolną do pracy, jeśli tak czy posiada wymagany okres składkowy oraz czy stwierdzona niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia.

Celem udzielenia odpowiedzi na tak postawione pytania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry i pulmonologa.

Sporządzając przedmiotowe opinie biegli dysponowali dokumentacją lekarską z Oddziału (...) w S., opinią psychologiczną z dnia 20.09.1999r., zeznaniami psychologa z dnia 01.10.1999r. oraz historią choroby z PZP i stwierdzili, że C. W. był uzależniony od alkoholu, nadto cierpiał na zaburzenia depresyjne głównie adaptacyjne oraz gruźlicę płuc.

Biegły psychiatra wskazał, że w jego ocenie przyczyny psychiatryczne czyniły ojca wnioskodawcy osobą częściowo niezdolną do pracy od dnia konsultacji psychiatrycznej i psychologicznej tj. 22.11.2011r.

Przyczyny pulmonologiczne czyniły natomiast C. W. całkowicie niezdolnym do pracy od dnia 12 stycznia 2008r. kiedy to stwierdzono u ojca wnioskodawcy przewlekłą lekooporną gruźlicę płuc.

W ocenie Sądu zarówno opinia psychiatryczna z dnia 23 kwietnia 2013r., jak i pulmonologiczna z dnia 18 czerwca 2013r. zasługiwały w pełni na uwzględnienie albowiem zostały sporządzone na podstawie kompletnej dokumentacji medycznej przez lekarzy adekwatnych do schorzeń C. W.. Przedłożone opinie udzieliły również odpowiedzi na pytania Sądu. W tym miejscu wymaga również zaakcentowania, że Sąd I Instancji pominął opinię biegłego pulmonologa z

dnia 23 kwietnia 2013r. określającą jako datę powstania niezdolności ojca wnioskodawcy na dzień przed 27 kwietnia 2007r. z uwagi na jej lapidarność. Nadto przedmiotowa opinia nie odpowiadała wymogom jakie są wymagane przez regulacje cytowanej powyżej ustawy.

Na dokonaną powyżej ocenę nie miały wpływu podnoszone przez wnioskodawcę zarzuty (k. 87 a.s.) albowiem nie zostały one w żaden sposób udokumentowane. Nadto podkreślić należy, iż fakt, że w 1995r. u C. W. rozpoznano zespół zależności alkoholowej nie świadczy o jego niezdolności do pracy. Ocena niezdolności do pracy sprowadza się bowiem do oceny, czy zdiagnozowane schorzenie, jego stadium rozwoju i objawy jakie wywołuje rzutują na możliwość świadczenia pracy a takiej informacji owa wzmianka nie zawiera. Co więcej dysponujący ową dokumentacją lekarską biegły psychiatra uznał, iż dopiero od dnia 22 listopada 2011r. C. W. był niezdolny do pracy z powodu zaburzeń psychiatrycznych.

Reasumując powyższe rozważania wskazać należy, że ojciec wnioskodawcy na dzień ustalenia niezdolności do pracy niezależnie czy przyjmując datę 22 listopada 2011r., czy datę wcześniejszą tj. 12 stycznia 2008r. nie legitymował się w 10-cioleciu poprzedzającym wskazane daty żadnym okres składkowym i nieskładkowym albowiem co było niekwestionowane między stronami ostatni okres ubezpieczenia wnioskodawcy przypadał na dzień 23 września 1995r.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawcy na podstawie art.477¹⁴§1 k. p. c.